

Pēc Dziesmu svētkiem ejam tālāk

2005.gadā pieņēma Dziesmu svētku likumu. Tā mērķis ir saglabāt,

attīstīt un nodot nākamajām paaudzēm Dziesmu un deju svētku tradīciju. Likumā arī uzsvērts, ka Dziesmu un deju svētki ir unikāla Latvijas kultūras tradīcija un latviešu nacionālās identitātes sastāvdaļa. Likuma uzde-

vums ir nodrošināt Dziesmu un deju svētku ciklisku nepārtrauktu norisi un sagatavošanas procesu. Tas arī nosaka, ka kolektīvu mēģinājumu telpas, nepieciešamo tehnisko aprīkojumu, tērpu, nošu materiālu, deju aprakstu

iegādi, kolektīva vadītāja, diriģenta, koncertmeistara darba samaksu, transporta pakalpojumus Dziesmu un deju svētku starplaikā nodrošina kolektīva dibinātājs, parasti – pašvaldība.

Galvenais – nezaudēt aizrautību un skatītāju interesi

Pirms aizvadītajiem Dziesmu un Deju svētkiem diriģenti, deju kolektīvu vadītāji izteica bažas, vai pēc svētkiem krietni nesamazināsies dalībnieku skaits amatiermākslas kolektīvos. Tā bijis vienmēr – kāds beidz darbību korī vai deju kolektīvā, cits nolemj uz laiku pārtraukt.

Kāda situācija novada kolektīvos, cik aktīva solās būt šī sezona, saruna ar Cēsu novada Kultūras pārvaldes vadītāju ZANI NEIMANI.

- Pēc svētkiem visi kori, deju kolektīvi, folkloras un audēju kopas, pūtēju orķestris uzsākuši jauno sezonu.

- Tā ir labā ziņa. Ja iepriekšējos gados pēc Dziesmu svētkiem kolektīvos bija problēmas ar sastāvu, šoreiz tā nav. Īpaši tas redzams koros, kuri kuplā skaitā uzsākuši sezonu. Dažiem deju kolektīviem pietrūkst kāda dejotāja, bet viņi noteikti tiks atrasti. Un visi kolektīvi turpina darboties.

- Skujenē, Nītaurē vēlas dibināt deju kolektīvu, Līgatnē teātri, Liepā kori.

- Kultūras namu darbinieki uzklasa iedzīvotāju intereses, vērtē atsaucību, vai kolektīvs var sanākt pilnā sastāvā. Esam par to diskutējuši. Taču, ja izveidojas kolek-

tīvs, lai tas ir pastāvīgs, nevis rudē visi gatavi darboties, bet, kad sākas intensīvi mēģinājumi, koncerti, interese zūd. Svarīgākais, vai kolektīvs ir dzīvotspējīgs, to izveidot un pēc tam cīnīties ar sastāva problēmām nav tas labākais.

- Kā jaundibināmo kolektīvu vadītājiem būs ar atalgojumu?

- Amatiermākslas kolektīvu darbības nolikumā noteikts, ka līdz 1.oktobrim kultūras darbinieki informē pārvaldi par jauna kolektīva dibināšanu un vadītāju. Veidojot budžetu, ja, redzams, ka izveidojies stabils kolektīvs, tiek lemts par atalgojumu vadītājam.

- Drabešu audēju kopa "Aušas" vairākus gadus ir domubiedru grupa, kas darbojas pašvaldības telpās, pašas finansē vadītāju. Audēju darbi tika izraudzīti Dziesmu svētku izstādei. Audējas cer, ka pašvaldība algos vadītāju.

- Šis iesniegums tiek izskatīts. Drabešos ir divi līdzīgi kolektīvi, jautājums, vai pašvaldība var finansēt abus, vai meklēt citus risinājumus.

- No šī gada mainījās amatiermākslas kolektīvu vadītāju atalgojums, to visā novadā līdzsvaroja. Daudziem darba samaksa palielinājās, bet vienam no labākajiem Latvijas deju kolektīviem - Līgatnes "Zeperiem" - vadītājas alga samazinājās. Kolektīvs zaudējis pieredzējušu, profesionālu vadītāju.

- Kolektīvam ir jauna vadītāja. Bet maiņa nav saistīta tikai ar atalgojumu. Katram ir jauni profesionāli izaicinājumi. Tas bija viens no iemesliem. "Zeperi" strādā, ir spēcīgs dejotāju kodols, tiek aicināti jauni dalībnieki. Esmu pārliecināta, ka "Zeperi" noturēsies pie sasniegtā.

- Skates šosezon nebūs, kā vērtēt kolektīvu darbību?

- Viens no vērtēšanas kritērijiem ir, vai kolektīvs piedalās novada un cita līmeņa notikumos. Ja regulāri nepiedalās, tad jāvērtē, kā darbojas. Amatierteātriem skate būs decembrī un arī pavasarī. Labākie iestudējumi varēs piedalīties reģionālajā skatē. Visiem 13 teātriem ir vienā vai otrā skatē jāpiedalās. Vokālajiem ansambļiem nākamgad plānots sadziedāšanās koncerts. Dziesmu svētkos tiem iespēju piedalīties praktiski nebija. Deju kolektīviem iecerēti trīs novada sadancošanās koncerti dažādās vietās, varēs izvēlēties, kurā piedalīties. Tie būs interesanti koncerti, jo katrs var izvēlēties, ko dejot. Kori veido savas programmas, regulāri koncertē.

Starp svētku laikā domājam par novada Dziesmu un deju svētku tradīcijas atjaunošanu. Šosezon korim un deju kolektīviem ir iespēja attīstīt sevi, veidot radošas programmas, jau nākamgad būs pirmās nākamo Dziesmu svētku dziesmas un dejas.

Folkloras kopas, pūtēju orķestris ir stabili kolektīvi, veido programmas, uzstājas, amatnieku ko-

pas rīko izstādes.

- Vai tiek prasīts, lai amatiermākslas kolektīvi iesaistītos kultūras dzīves norisēs pagastā, kaimiņos, novadā?

- Ar kultūras namu vadītājiem diskutējam par kvantitatīvajiem un kvalitatīvajiem rādītājiem, ko var ielikt skaitļos, ko ne. Var jau noteikt, ka jāpiedalās, piemēram, piecos novada vai pagasta pasākumos, bet vai skatītājiem, klausītājiem patīks, vai viņi gūs baudījumu. Meklējam veidu, kā mērīt un prasīt atdevi, bet neiebraukt otrā grāvī, prasot obligātu pasākumu skaitu. Būtiski, lai kolektīvi veido programmas, tad kultūras namu vadītāji redz, kādos pasākumos iekļaut. Var arī rosināt veidot konkrētas programmas.

- Pašdarbnieki savu brīvo laiku velta amatiermākslai, bet viņiem jāuzstājas arī svētkos. Ja viņi savā pagastā, pilsētā grib svētkos arī baudīt, ne tikai piedalīties?

- Tas ir sarežģīts jautājums. Katrai vietai jāredz savi resursi. Cēsīs amatierkolektīvu ir daudz, vienu gadu valsts koncertu veido deju kolektīvi, nākamajā kori, tad Vidzemes kamerorķestris. Pagastos nav tādas izvēles, bet programmu taču var veidot dažādi. Turklāt nereti no dalībniekiem

Veidojas jauni kolektīvi

Liepas kultūras namā veido kori. "Pagastā dziedātgribētāji ir. Pirmajā tikšanās reizē sanāca vairāk nekā 20.

Ar iespējamo diriģenti notiek sarunas. Kad būs skaidrs, vai kolektīvs būs, tad varēs runāt par finansējumu. Bērnu deju kolektīvam ir koncertmeistare, kura var palīdzēt korim. Pamazām viss notiek," stāsta Liepas kultūras nama vadītāja Sandija Pētersone un atklāj, ka nedēļas nogalē Veidenbauma prēmijas pasniegšanas pasākumā uzstāsies arī koris. "Koris pagastā ir vērtība. Vai tas būs pastāvīgs kolektīvs, vēl grūti pateikt," teic S.Pētersone. Nītaurē sākuši nākt kopā dejotāji. "Līdz oktobrim apzināju, vai ir cik ir to, kas vēlas dejot. Veidojas kolektīvs, vadītāja strādā. Pagastā vienas paaudzes kolektīvu izveidot nevaram, mums ir deju kopa," stāsta kultūras nama vadītājs Rihards Vītols un piebilst, ka tiek risināts jautājums par atalgojumu vadītājam. Jau vairākus gadus darbojas

Nītaures Tautas koris. Tas ir entuziastu projekts – dziedātgribētāji sanāk, dzied un kuplina pagasta un kaimiņu pasākumos.

"Svarīgi, lai katrs var darīt to, kas patīk. Aktīvi darbojas teātris, ir koris, ja būs arī deju kolektīvs, pagasta pasākumi būs daudzveidīgāki," pārliecināts R.Vītols.

Līgatnieši jau sen gribējuši dibināt amatierteātri. "Tagad ir režisors, kurš būtu gatavs strādāt. Kultūras dzīvē teātris ir ļoti nepieciešams," stāsta Līgatnes apvienības kultūras namu vadītāja Dace Krīvena-Valdmane. □

Lappusi sagatavojuši
SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA "Cēsu Druva".

Dalībnieku pietiek

Visos novada kolektīvos iesaistījušies jauni dalībnieki. Kora "Līgatne" koriste Indra Ramāne to skaidroja vienkārši: "Kovids iemācīja, ka nedziedam pienākuma pēc, bet tāpēc, ka tas patīk. Ieraudzījām, ka var mēģināt arī nesatiekoties. Dziesmu svētki deva savilņojumu, emocijas negribam pazaudēt."

Marika Slotina – Brante, jauktā kora "Wenden" un vīru kora "Cēsis" diriģente, uzsver, ka sākusies ļoti aktīva sezona: "Vīru kori ir jauni dalībnieki. Gandrīz katrā mēģinājumā kāds piepulcējas."

Katram korim jau trīs programmas. Oktobra beigās Rīgas Latviešu biedrības jubilejā abi kori piedalījās ar jaunu programmu, kurā pirmo trīs Dziesmu svētku dziesmas, pirms Lāčplēša dienas VEF Kultūras pilī jau ar citu programmu. "Wenden" ar vēl vienu programmu dziedāja valsts svētku koncertā Cēsīs, bet vīru koris Ģikšos. "Wenden" decembra sākumā Cēsu Izstāžu namā uzstāsies ar 50 minūšu koncertuz-

vedumu, kurā skanēs dziesmas ar Aspazijas vārdiem. Decembra vidū abi kori Ziemassvētku programmu dziedās Rubenes baznīcā. "Nevienā koncertā dziesmas neatkārtojas. Cik apgūts, nav skaitīts," stāsta diriģente un piebilst, ka arī nākamais gads būs intensīvs, ideju ir daudz.

Korim mēģinājumi ir divreiz nedēļā. "Respektējot laiku, neatļaujos to pavadīt tukši, lai, ejot mājās, katrs koris būtu kļuvis laimīgāks, papildītāks," uzsver M.Slotina – Brante un ir pārliecināta: "Kas gan dvēseliski labāk palīdz ikdienā, ja ne amatiermāksla, kur vari dziedāt, dejot, muzicēt, spēlēt teātri. Man koncertos svarīgi, lai koristi gūst emocionālu pārdzīvojumu. To sajūt arī klausītāji."

Uldis Blīgzna vada jauniešu deju kolektīvus "Virpulis" un "Zelta virpulis", vidējās paaudzes "Jumi" un senioru "Juveri". Visos kolektīvos ir jauni dejotāji. "Zelta virpuli" sezonā uzsākuši 19 pāri, "Virpuli" 16 puiši un 14 meitenes.

"Jaunieši grib dejot. Dzirdot

par kolektīvu, to izvēlas arī dejotāju draugi. Ir mēģinājumi un koncerti, ir interesanta sadzīve, rīkojam pasākumus, pārgājienus, lai ir ne tikai dejošana. Ja grib, dejot var iemācīties. Ir dalībnieki, kuri sāka no nulles, pat šķita, ka trūkst ritma izjūtas, bet gada laikā kļuva par labiem dejotājiem," stāsta U.Blīgzna un uzsver, ka pēc lielajiem svētkiem tāds jaunu dalībnieku pieplūdums iepriekš nav bijis.

"Zelta virpulis" gatavojas 15 gadu jubilejai janvārī, "Jumis" 30 gadu koncertam martā. 12 pāri, bijušie "Juma" dejotāji, atkārtos dejas, lai piedalītos koncertā. "Juverim" pirmais koncerts Taurenē, dejotāju pulkam pievienojušies jauni dalībnieki.

Jauniešu un vidējās paaudzes kolektīvi sezonas sākumā pabija festivālā Somijā, kur kopā ar vēl sešu valstu dejotājiem piedalījās deviņos koncertos. Braucienu finansēja gan paši, gan pašvaldība un Vidzemes Tehnoloģiju un dizaina tehnikums. □